

12. februar 2010

Ytringer på avveier

Dagbladets krampaktige utnyttelse av Muhammed-tegningene er ikke et spørsmål om ytringsfrihet.

Det meste som kan sies er sagt – og skrevet – om Muhammed-karikaturene, men den seneste runden med Dagbladet frister allikevel til en kommentar.

Saksforholdet er kjent: Vår landsmann Arfan Bhatti gjør Dagbladet oppmerksom på at det på Politiets sikkerhetstjenestes (PSTs) blogg på Facebook ligger et innlegg med en lenke til Jyllandspostens karikaturtegninger av profeten Muhammed. Dagbladet hopper ellevilt på tipset, og trykker på første side den kanskje mest provoserende tegningen – profeten som en gris som tramper på koranen. Så kommer de forutsigbare protestene fra muslimsk hold – med den samme Bhatti i spissen. Dagbladet opphøyer seg til trykkefrietens forsvarer, på samme vis som Jyllandsposten og det hjemlige Magazinet tidligere har gjort. Forløpet er sammenhengende fritt for høye idealer. Men det innbyr til noen refleksjoner.

Enkelte muslimers krav om *lovbeskyttelse* mot krenkelse av deres (og vel andres?) religion kan vanskelig imøtekommes, ikke minst på grunn av vanskeligheten med å sette grenser for hva som skal defineres som en slik krenkelse. Formelt sett må ytringsfriheten råde grunnen i denne sammenheng. Men ytringsfriheten skjermer bare mot forfølgelse og straff, den hever ikke enhver ytring over kritikk. Og da kommer vi til et vesentlig moment i denne saken: Alle som har publisert karikaturtegningene har hatt *til hensikt* å krenke respekten for muslimers religion, og det på grovest tenkelige vis. Lovlig, javel, men ytterst tarvelig og på ingen måte forenelig med normer for sivil adferd i et sunt demokrati. Derfor er det på sin plass å demonstrere, mot ytringen, ikke mot ytringsfriheten.

Rent praktisk er Magazinets og Dagbladets religionskrenkelser også ganske forkastelige. Som kjent har vi krevende oppgaver med å hevde landets lover og grunnleggende normer i forhold til enkelte innvandremiljøer. De utfordringene minsker ikke med tøylesløse provokasjoner.

- - -

På siden av saken: Man kan undre seg over PSTs opptreden på Facebook. Hva er hensikten? Subtil etterretning? PSYOPS - psykologiske operasjoner? Eller er det kanskje et kommunikasjonstiltak fra den nytilsatte PST-sjefen, hvis hovedkvalifikasjon ble utropt å være medietekke? I alle fall er opplegget synlig sårbart for provokatører.

Mottatte kommentarer:

(18. februar 2010)

En rekke kommentarer er mottatt - nedenfor et utvalg som dekker vesentlige momenter:

Audun Halvorsen påpeker en feil i fremstillingen. Dagbladets gjengivelse var ikke fra Jyllandsposten, men fra en mer amatørmessig hånd i Midtøsten, og av eldre dato. (Beklager misforståelsen. NH)

Roar Haugen er usikker på om det er dekning for å hevde at Dagbladets hensikt har vært et å krenke respekten for muslimers religion på grovest tenkelige vis. "Medias tankemønster avviker, i en slik sammenheng, trolig fra det rasjonelt tenkende mennesker ville legge til grunn." skriver han. (Greit, jeg har kanskje gått for langt på det punktet. NH)

Frode Omang trekker sammenligninger til andre trossamfunn. Den kristne kirke bespottes regelmessig i mediene, men vender det annet kinn til fordi man vet at protester bare vil gjøre det enda morsommere for kirkens uvenner å gjøre narr av dem. Mosaisk tro tør man ikke gå løs på etter holocaust. Dermed gjenstår islam som mål for latterliggjøring... Trist, og galt fordi det bidrar til å sementere frontene og utsette en meningsfull dialog.

En tilskuer til demonstrasjonen og opptoget ned Karl Johan forteller at det hele gjorde et skremmende inntrykk. Da protestmøtet ble innledet fredag, berømmet møtelederen alle "pakistanere, somaliere, irakere og afghanere" som var møtt opp. Ikke et ord om at de var nordmenn, men derimot med klare krav til det norske samfunnet om å vise respekt, osv. De mer militante islamistiske kravene som ble fremført ble tilsynelatende godtatt av de 3000 fremmøtte, men har jo senere blitt imøtegått i mediene fra mer representativt muslimsk hold. Allikevel tankevekkende. Innvandrere – løst definert som personer med flerkulturell bakgrunn – utgjør i dag 20% av Oslos befolkning, og 40% av byens tenåringer. Man må håpe at demografien ikke arbeider raskere enn integrasjonen.

5